

Mäkelä Alu Oy
Mäkeläntie 2
62830 Luoma-aho

Viite/Referens Mäkelä Alu Oy, Valimon tuotantokapasiteetin kasvattaminen, Alajärvi, Ympäristövaikutusten arviointiohjelma

Yhteysviranomaisen lausunto Mäkelä Alu Oy:n valimon tuotantokapasiteetin kasvattamisen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, Alajärvi

1. Hanketiedot ja ympäristövaikutusten arviointimenettely

1.1. Hanketiedot

Hankkeen nimi:	Mäkelä Alu Oy, Valimon tuotantokapasiteetin kasvattaminen
Hankkeesta vastaava:	Mäkelä Alu Oy, Mäkeläntie 2, 62830 Luoma-aho
Hankkeesta vastaavan YVA-konsultti:	Ramboll Finland Oy, Niemenkatu 73, 15140 Lahti
Yhteysviranomainen:	Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus), Korsholmanpuistikko 44, 65100 Vaasa
Arviointiohjelma saapunut:	12.11.2015

1.2. Ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA)

YVA-menettelyn tarkoituksena on edistää hankkeen kannalta merkittävien ympäristövaikutusten tunnistamista, arviointia ja huomioonottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia. YVA-menettelyssä ei tehdä hanketta koskevia päätöksiä, vaan tavoitteena on tuottaa monipuolista tietoa päätöksenteon perustaksi.

Metalliteollisuudelta edellytetään YVA-lain mukaisen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamista aina valimoilta ja sulatoilta, joiden tuotanto on vuodessa vähintään 5000 tonnia; rautatehtailta, terästehtailta, sintraamoilta, rautalejeerinkien valmistuslaitoksilta ja pasutuslaitoksilta sekä muita kuin rautametalleja jalostavilta metallitehtailta tai pasutuslaitoksilta (valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 713/2006).

Kaksivaiheisen arviointimenettelyn ensimmäisessä vaiheessa käsitellään arviointiohjelmaa, joka on hankkeesta vastaavan suunnitelma siitä, mitä vaihtoehtoja hankkeella on, mitä ympäristövaikutuksia aiotaan selvittää ja millä menetelmillä sekä miten arviointimenettely tullaan järjestämään. Yhteysviranomainen antaa ohjelmasta oman lausuntonsa huomioiden ohjelmasta kuulemisaikana saadut lausunnot ja mielipiteet.

Arviointiohjelman, siitä saatujen lausuntojen ja kannanottojen sekä selvitysten pohjalta laaditaan ympäristövaikutusten arviointiselostus, jossa esitetään tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehdoista sekä yhtenäinen

arvio niiden ympäristövaikutuksista. Yhteysviranomaisen kokoa eri tahoilta saadut lausunnot ja mielipiteet sekä antaa jälleen oman lausuntonsa, jossa tarkastellaan arviointiselostusta koskevien YVA-asetuksen mukaisten sisällöllisten vaatimusten toteutumista. YVA-menettely päättyy tähän.

Arviointiselostus ja siitä annettu yhteysviranomaisen lausunto liitetään mahdollisiin lupa- tai muihin hankkeen toteuttamista edellyttäviin hakemuksiin. Hanketta koskevista päätöksistä on käytävä ilmi, miten arviointiselostus ja siitä annettu yhteysviranomaisen lausunto on otettu huomioon.

1.3. Hanke, sen tarkoitus ja sijainti arviointiohjelman mukaan

Hanke ja sen tarkoitus

Mäkelä Alun alumiinivalimossa Mäkelä Alun tehdaskokonaisuuden yhteydessä valmistetaan alumiiniprofiilien valmistuksessa raaka-aineena käytettäviä pyörötankoaihioita. Alumiiniprofiilien valmistuksessa syntyy alumiinista koostuvaa tuotantoromua, joka sulatetaan ja valetaan valimossa uudelleen pyörötankoaihioiksi. Valimolla valmistetaan pyörötankoaihioita myös alumiiniharkoista sekä jatkojalostusyrityksiltä palautuvasta alumiiniromusta. Valimon tuotantokapasiteetti on suoraan riippuvainen profiilien tuotantomääristä, jotka ovat olleet viime vuosina jatkuvasti kasvussa. Tämän vuoksi Mäkelä Alu on käynnistänyt valimon tuotantokapasiteetin laajentamisen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn. Hankkeen tavoitteena on valimon tuotantokapasiteetin kasvattaminen nykyisen ympäristöluvan mukaisesta 4990 tonnista vuodessa 10 000-20 000 tonniin vuodessa. Valimolla tuotettuja pyörötankoaihioita käytetään Mäkelä Alun alumiiniprofiilituotannon raaka-aineena ja tuotantokapasiteetin kasvattamisella pyritään siihen, että valimon tuotanto riittää vastaamaan lisääntyvän alumiiniprofiilituotannon tarpeisiin. Kapasiteetin kasvattaminen 10 000 tonniin vuodessa ei edellyttäisi laiteinvestointeja tai muita olennaisia muutoksia valimon tuotantoprosessissa. Valimon kapasiteetin kasvattaminen 20 000 tonniin vuodessa edellyttäisi myös laiteinvestointeja, mm. toisen sulatus/valu-uunin hankintaa ja laajennus edellyttäisi myös valimorakennuksen laajentamista tai toisen valimorakennuksen rakentamista Mäkelä Alun nykyiselle tehdasalueelle.

Valimon tuotantoprosessin pääprosessivaiheet ovat seostaminen ja uunin panostus, sulatus, kuonaus, valu, jäähdytys, sahaus, lämpökäsittely sekä pakkaus ja kuljetus profiilituotantoon. Valimossa käytettäviä aineita ja kemikaaleja ovat Promag RI, Insural 80 mastic, alumiini-titaani-boorilanka, alumiiniseosharkot, mangaanitabletit, typpi, argon, nestekaasu (propaani) ja vesi. Aineiden käyttömäärien kerrotaan olevan suoraan verrannollisia valimon tuotantomääriin. Valimon toiminnasta alumiinin sulatusvaiheessa aiheutuu ilmaan typenoksidi-, häkä-, kloori- ja hiukkaspäästöjä. Sulatus/valu-uunin poistokaasujen lämpö otetaan talteen ja poistokaasut johdetaan ulkoilmaan. Valimon toiminnasta aiheutuu melua, jota syntyy alumiinironun käsittelyssä sekä uunin ja puhaltimien toiminnassa. Valimolla ei muodostu prosessijätevesiä. Jäähdytysvedellä on suljettu kierto. Sosiaalitulojen jätevedet kerätään umpikaivoon, joka tyhjennetään tarpeen mukaan ja liete kuljetetaan jätevedenpuhdistamolle käsiteltäväksi. Pääosin alumiinioksidista koostuvaa kuonaa muodostuu valimon toiminnassa noin kaksi prosenttia sulatetusta alumiinimäärästä. Kuona kerätään jätelavalle ja toimitetaan palveluntarjoajan toimesta kierrätykseen.

YVA-menettelyn aikataulun mukaan arviointiselostus valmistuu helmikuun 2016 aikana ja arviointimenettely päättyisi touko-kesäkuussa 2016.

Hankkeen sijainti

Mäkelä Alu Oy valmistaa alumiiniprofileja Alajärven Luoma-aholla Etelä-Pohjanmaalla sijaitsevassa tehtaassaan. Mäkelä Alun alumiinivalimo sijaitsee Mäkelä Alun tehdaskokonaisuuden yhteydessä. Tehdasalue sijaitsee kantatie 68:n länsipuolella Luoma-ahon kylän kohdalla noin 200 metriä kantatiestä länteen. Viereisellä tehdaskiinteistöllä on Ruukki Construction Oy:n Alajärven toimipiste ja lisäksi lähialueilla on LA Alucenter –verkostoon kuuluvia jatkojalostusyrityksiä. Lähin asuinrakennus on kantatie 68 varrella noin 200 metrin päässä itään ja Luoma-Ahon koulu noin 450 metrin päässä kaakkoon. Luoma-ahon kylän asutus on pääasiassa kantatie 68:n itäpuolella Luomantien varrella. Mäkelä Alun tehtaalla läheisyydessä sijaitsee kaksi kulttuuriympäristökohdetta: Hiekkaharjun muinaisjäänös Ruukin tehtaalla pohjoispuolella

sekä Juha-Erkin kalkkiuuni kantatien itäpuolella. Arviointiohjelman mukaan tuotantolaitokset eivät sijaitse pohjaviesialueella eikä läheisyydessä ole pintavesiä tai luonnonsuojelualueita.

1.4. Ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkasteltavat vaihtoehdot

Arviointiohjelman mukaan ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkastellaan kahta toteutusvaihtoehtoa ja ns. 0-vaihtoehtoa, jossa valimon kapasiteettia ei kasvateta. Toteutusvaihtoehdot eroavat toisistaan valimon tuotantokapasiteettimääriltään.

Vaihtoehto 0, Valimon kapasiteetin kasvattamisen toteuttamatta jättäminen

Valimo jatkaa toimintaansa voimassa olevan ympäristöluvan mukaisesti. Valimon tuotantokapasiteetti on ympäristöluvan mukaan enintään 4 990 tonnia vuodessa. Valimo toimii kahdessa ja tarpeen mukaan kolmessa vuorossa.

Vaihtoehto 1, Valimon tuotantokapasiteetti kasvaa 10 000 tonniin vuodessa

Valimon kapasiteetin kasvattaminen toteutetaan lisäämällä valimon työvuoroja ja toiminta-aikoja tarpeen mukaan. Vaihtoehdossa valimo voi tarpeen mukaan toimia nykyisen kahden tai kolmen vuoron sijasta keskeytymättömässä kolmessa vuorossa arkisin sekä viikonloppuisin. Toiminnan laajentaminen kolmi-vuorotyöhön mahdollistaa vaihtoehdon mukaiseen kapasiteettiin pääsemisen. Kapasiteetin kasvattaminen 10 000 tonniin vuodessa ei edellytä laiteinvestointeja tai muita olennaisia muutoksia valimon tuotantoprosessissa. Valimon vuosittaiset tuotantomäärät ovat sidoksissa alumiiniprofiilituotantomääriin ja voivat siten vaihdella eri vuosina.

Vaihtoehto 2, Valimon tuotantokapasiteetti kasvaa 20 000 tonniin vuodessa

Valimon kapasiteetin kasvattaminen toteutetaan lisäämällä valimon työvuoroja ja toiminta-aikoja. Valimon kapasiteetin kasvattaminen 20 000 tonniin vuodessa edellyttää myös laiteinvestointeja, mm. toisen sulatus/valu-uunin hankintaa. Laajennus edellyttää myös valimorakennuksen laajentamista tai toisen valimorakennuksen rakentamista. Mahdollinen uusi valimorakennus sijoittuu Mäkelä Alun nykyiselle tehdasalueelle.

1.5. Hankkeen edellyttämät suunnitelmat, luvat ja päätökset

Arviointiohjelmassa huomioitiin ympäristövaikutusten arviointi, asemakaava ja rakennuslupa sekä ympäristö lupa. Hankkeen liittymisestä muihin suunnitelmiin tuotiin esille valimon kapasiteetin laajennustarpeen aiheutuminen profiilituotannon lisääntymisestä ja profiilituotannon lisääntymisestä johtuva raaka-aineksi tarvittava suurempi pyörötankoaihioiden määrä sekä tuotannossa muodostuva suurempi alumiinimäärä. Omassa toiminnassa muodostuvan prosessiromun lisäksi on alumiinin hintatasosta riippuen mahdollista myös ostaa alumiinia harkkoina ulkopuolelta ja valaa niistä pyörötankoja. Alla käsitellään YVA-menettelyn kannalta joitakin keskeisiä hankkeen toteuttamiseen liittyviä suunnitelmia, lupia ja päätöksiä.

Maakuntakaava: Arviointiohjelman mukaan alueella on voimassa Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava, jossa alue on merkitty teollisuus- ja varastoalueen kohdemerkinnällä (t). Merkintä osoittaa maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävät teollisuus- tai varastotoimintojen alueet. Tehdasalueen länsipuolella kulkee maakuntakaavaan merkitty ohjeellinen ulkoilureitti sekä sen varrelle sijoittuva Hiihtokeskus Lakista tarkoittava loma-asuntoalue (ra). Maakuntakaavassa on annettu määräys vaarallisten aineiden huomiomisesta tarkemmassa kaavoituksessa sellaisten tuotantolaitosten osalta, joissa käsitellään tai varastoidaan vaarallisia kemikaaleja ja joihin liittyy suuronnettomuusvaara (ns. Seveso-laitokset). Luoma-ahon kylä on osoitettu merkinnällä at. Luoma-aho on kaavassa määritelty kaupungin pohjoiseksi talouskyläksi, jonka suunnittelussa on huomioitava teollisuus. Vaihemaakuntakaavan I kaavaehdotuksessa tai vaihemaakuntakaavan II kaavaluonnoksessa ei Luoma-ahon alueelle tai sen lähistölle ole osoitettu merkintöjä.

Yleiskaava: Arviointiohjelman mukaan Alajärven kaupunginvaltuuston 25.4.1985 hyväksymässä Luoma-ahon oikeusvaikutuksettomassa osayleiskaavassa laitoksen alue on varattu maa- ja metsätalousval-

taiseksi alueeksi (M). Kaavamääräysten mukaan M-merkinnällä varustetut alueet varataan maa- ja metsätalouden harjoittamista varten. Rakennuspaikan tulee olla vähintään 5 000 neliömetrin suuruinen.

Asemakaava: Arviointiohjelman mukaan tehdasalue on Alajärven kaupunginvaltuuston 6.10.2008 hyväksymässä asemakaavassa merkitty teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi T. Naapuritontit on asemakaavassa osoitettu teollisuusalueeksi, toimisto- ja toimitila-alueeksi sekä lähivirkistysalueeksi. Osa laitoksen naapurikiinteistöistä jää asemakaavoitetun alueen ulkopuolelle. Asemaakaavan rakennustapaohjeen mukaan teollisuushallien ulkoseinien sekä ikkunoiden ja muiden rakenteiden tulee olla sellaisia, että niiden melua vaimentava vaikutus on vähintään 30 dB(A). Teollisuustonttien piha-alueet, joita käytetään liikenteeseen tai varastointiin, on asfaltoitava.

Rakennusluvut: Arviointiohjelman mukaan hankkeen laajennukseen (vaihtoehto 2) mahdollisesti liittyvä uusi tehdasrakennus voi tarvita toimenpideluvan tai rakennusluvan, joka haetaan Alajärven rakennusvalvontaviranomaiselta.

Ympäristölupa: Arviointiohjelman mukaan valimon tuotantokapasiteetin laajennus tarvitsee ympäristönsuojelulain 527/2014 mukaisen ympäristöluvan lain 29 §:n nojalla, joka koskee luvanvaraisen toiminnan olennaista muuttamista. Kapasiteetin kasvattamisen myötä valimosta tulee ympäristönsuojelulain tarkoittama direktiivilaitos.

1.6. YVA-menettelyn yhdistäminen muiden lakien mukaisiin menettelyihin

Arviointiohjelmassa ei tuotu esille muiden lakien mukaisia menettelyjä, joihin YVA-menettely yhdistettäisiin.

2. Arviointiohjelmasta tiedottaminen ja kuuleminen

Suomenkielinen kuulutus julkaistiin Järvisseudun Sanomissa, Järviseu- ja Torstai-lehdessä ja Ilkassa 2.12.2015. Arviointiohjelma ja kuulutus ovat olleet virka-aikana nähtävillä 2.12.2015-18.1.2016 virallisella ilmoitustaululla Alajärven kaupungintalolla. Kuulutus ja arviointiohjelma toimitettiin yleisön nähtävälle kuulutusajaksi myös Alajärven kaupunginkirjastoon sekä julkaistiin Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen internet-sivuilla www.ymparisto.fi/makelaaluYVA.

Arviointiohjelmaa koskeva kaikille avoin yleisötilaisuus pidettiin keskiviikkona 2.12.2015 Luoma-ahon nuorisoseurantalolla. Kutsu tilaisuuteen oli yleisötilaisuuden muistion mukaan julkaistu saman päivän lehdissä sekä jaettu postitse lähialueen asukkaille ja ilmoitustauluille. Muistion mukaan tilaisuudessa esiteltiin YVA-menettelyä sekä hanketta ja YVA-ohjelmaa. Tilaisuudessa oli mahdollisuus esittää kysymyksiä ja keskustella hankkeesta hankevastaavan, konsultin ja YVA-menettelyn yhteysviranomaisen edustajan kanssa. Tilaisuuteen osallistui muistion mukaan 19 henkilöä. Yleisötilaisuudessa keskusteltiin mm. raaka-aineesta romuksi päätyvistä määristä, raaka-aineen hankinnasta ja laadusta, ilma- ja melupäästöistä sekä ympäristövaikutusten arviointitarpeesta.

Lausunnot arviointiohjelmasta pyydettiin seuraavilta tahoilta: Alajärven kaupunki, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus/L-vastuualue, Etelä-Pohjanmaan liitto, Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo, Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos, Luoma-ahon kyläyhdistys, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto sekä Vimpelin kunta. Lisäksi pyydettiin kommentit Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen Alueiden käyttö- ja vesihuolto-, Luontoympäristö-, Vesistö- ja Ympäristönsuojeluyksiköiltä.

3. Yhteenveto saaduista lausunnoista ja mielipiteistä

Lausuntoja arviointiohjelmasta saatiin kaksi kappaletta. Mielipiteitä ei esitetty. Lyhennelmät arviointiohjelmasta saaduista lausunnoista aakkosjärjestyksessä:

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Liikenne ja infrastruktuuri –vastuualue

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa tuodaan esille, että arvioinnissa huomioidaan alueen tiejärjestelyiden sekä liikennemäärämuutoksen perusteella vaikutukset alueen kevyeen liikenteeseen, liikenneturvallisuuteen sekä liikenteen sujuvuuteen. Liikennevastuualueella ei ole muuta huomautettavaa.

Etelä-Pohjanmaan liitto

YVA-ohjelmassa on kuvattu hankealueen maakuntakaavatilanne. Etelä-Pohjanmaan liitto täydentää kuvausta siltä osin, että hankealue sijoittuu lisäksi maakuntakaavassa osoitetulle teollisuuden kehittämisen kohdealueelle. Merkinnän suunnittelumääräyksen mukaisesti aluevarauksia tehtäessä ja asema- ja yleiskaavoja laadittaessa on toimittava kestävä kehityksen periaatteen mukaisesti olemassa olevia alueita laajentaen. Toimintojen sijoittelussa on huomioitava alue- ja yhdyskuntarakenteen kannalta tärkeiden pääteiden liikenneturvallisuus ja toiminnalliset vaatimukset. Etelä-Pohjanmaan liitto pitää hyvänä, että ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa tullaan arvioimaan hankkeen suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin, sekä maakunnallisiin suunnitelmiin ja ohjelmiin.

Lausuntojen keskeinen sisältö on huomioitu yhteysviranomaisen lausunnossa.

4. Yhteysviranomaisen lausunto

Hankekuvaus

Arviointiohjelmassa esitettiin valimon tuotantokapasiteetin kasvattamishankkeen nimi, sijainti, hankkeesta vastaava, hankkeen tarkoitus, liittyminen profiilituotantoon sekä YVA-menettelyn aikatauluarvio. Arviointiohjelmassa käsiteltiin hankkeen suhdetta maakuntakaavoitukseen ja muuhun kaavoitukseen sekä valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita ja hankkeen edellyttämiä suunnitelmia ja lupia valimon osalta.

Yhteysviranomainen toteaa, että hankekuvaus oli suppea ja keskittyi valimoon huomioimatta Mäkelä Alu Oy:n tehtaan (puristinlaitos ja pintakäsittely kemiallisesti/jauhemaalaamalla tai sähkökemiallisesti anodisoimalla) ja valimon hankekokonaisuutta lukuun ottamatta lyhyttä kuvausta valimon toiminnan kytkytymisestä profiilituotantoon. Hankekuvauksen yhteydessä nykytilannetta olisi ollut syytä kuvata myös nykyisen ympäristölupa kautta. Ympäristölupa kattaa koko hankekokonaisuuden, jonka olennainen osa valimo on. Lisäksi 30.9.2015 päivätyn tarkastuskertomuksen EPOELY/4025/2015 mukaan Mäkelä Alu Oy:n toiminta on kasvamassa ja muuttunut, minkä vuoksi sillä on tarve ympäristöluvan muuttamiselle. Tarkastuskertomuksen mukaan alumiiniprofiilien tuotantoon pursotusmenetelmällä haetaan muutosta 20 000 t/a:sta 30 000 tonniin vuodessa, alumiinin kromatointiin / jauhemaalaukseen 10 000 t/a:sta 13 000 tonniin vuodessa ja kromatointi jäisi pois, alumiiniprofiilien anodisointiin 5000 t/a:sta 6000 tonniin vuodessa sekä alumiinivalimon tuotantoon 4999 t/a:sta 10 000 tonniin vuodessa. Ympäristöluvan mukainen toiminta kattaa alumiiniprofiilien tuotantoa pursotusmenetelmällä enimmillään nettoina 20 000 t/a, alumiinin kromatointia/jauhemaalausta enimmillään 10 000 t/a, alumiiniprofiilien anodisointia enimmillään 5 000 t/a sekä alumiinivalimoa, jonka tuotanto on enimmillään 4 990 t/a. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen Ympäristönsuojeluyksikkö toi myös esille, että Mäkelä Alu on direktiivilaitos ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukko 1, 2h) -kohdan perusteella: Metallien tai muovien pintakäsittely elektrolyyttistä tai kemiallista menetelmää käyttäen käsittelylaitaiden yhteenlasketun tilavuuden ollessa yli 30 m³. Jos valimon kapasiteetti kasvaa, niin ovat todennäköisesti direktiivilaitos senkin perusteella.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen Luontoympäristöyksikkö ja Ympäristönsuojeluyksikkö kommentoivat, että Mäkelä ALU Oy:n toimintojen muuttuessa on YVA:ssa tarkoituksenmukaista ottaa huomioon samalla kertaa kaikki laitoksen tuotantoon suunnitellut muutokset. Tässä viitataan mm. ELY-keskuksen suorittaman määräaikaistarkastuksen (19.8.2015) yhteydessä toiminnanharjoittajan antamiin tietoihin tuotantomuutoksista. Yhteysviranomainen katsoo, että toimintojen ollessa riippuvaisia tai kytköksissä toisiinsa ja muodostaessa kokonaisuuden ympäristöluvankin perusteella sekä sijoituessa samalle tehdasalueelle,

olisi hankekuvauksessa tullut käsitellä tehtaan ja valimon kokonaisuutta (jatkossa hankekokonaisuus) sekä hankkeena kaikkia laajenevia toimintoja. Laajenevasta muusta tuotannosta voi myös koitua ympäristövaikutuksia. Toiminnan laajenemisen yhteisvaikutukset voivat heijastua esim. päästöihin ja liikennemääriin. Lisäksi hankekuvauksesta puuttuivat mm. maankäyttötarve (esim. kuvassa 3-1 ei ollut mittakaavaa, sen sijaan kuvassa 5-1 oli, mutta hankkeen maankäyttötarpeen kannalta kuva ei ollut havainnollinen), hankkeen elinkaaren huomiointi, selvitys hankkeen kannalta olennaisiin luonnonvarojen käyttöä ja ympäristönsuojelua koskeviin suunnitelmiin ja ohjelmiin sekä suunnittelu- ja toteutusaikatauluarvio YVA-menettelyn aikatauluarviota lukuun ottamatta. Arviointiohjelmassa oli kuitenkin havainnollisia taulukoita ja kuvitustakin. Arviointiselostukseen tulee täydentää -sekä kiinnittää muutoinkin selostuksessa huomiota-hankekuvausta, hankekokonaisuutta vaikutuksineen sekä hankkeen elinkaaren huomiointia eri vaikutustyyppien käsittelyn yhteydessä sekä esittää suunnittelu- ja toteutusaikatauluarvio. Myös selvitys hankkeen kannalta olennaisiin luonnonvarojen käyttöä ja ympäristönsuojelua koskeviin suunnitelmiin ja ohjelmiin tulee huomioida. Myös nykyinen ympäristölupa tulee kuvata ja huomioida sen sisältö keskeisiltä osin arviointiselostuksessa etenkin 0-vaihtoehdon osalta.

Ympäristön nykytila

Arviointiohjelman mukaan valimon laajennus sijoittuu Mäkelä Alun tehdasalueelle ja samalla Luoma-ahon alueella toimii myös muita teollisuusyrityksiä. Maakuntakaavassa alue on merkitty teollisuus- ja varastoalueen kohdemerkinnällä ja Luoma-ahon oikeusvaikutuksettomassa osayleiskaavassa laitoksen alue on varattu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Asemakaavassa tehdasalue on merkitty teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi. Maankäyttö tehdasalueen välittömässä ympäristössä on pelto- ja metsäalueita. Lähin asuinrakennus on kantatie 68 varrella noin 200 metrin päässä ja Luoma-Ahon koulu noin 450 metrin päässä. Luoma-ahon kylän asutus on pääasiassa kantatie 68:n itäpuolella Luomantien varrella. Arviointiohjelman mukaan Mäkelä Alun tuotantolaitokset eivät sijaitse pohjavesialueella tai sellaisen läheisyydessä eikä tehdasalueen läheisyydessä ole pintavesiä tai luonnonsuojelualueita. Tehtaan läheisyydessä sijaitsee kaksi kulttuuriympäristökohdetta: Hiekkaharjun muinaisjäänös ja Juha-Erkin kalkkiuuni. Tehdasalueen lähistöllä ei ole yleisesti käytettyjä ulkoilumaastoja tai maastoliikuntareittejä.

Ympäristön nykytilaa käsiteltiin pääasiassa omassa kappaleessaan. Kuvaus oli napakka, joskin melko suppea. Vaikutusten tunnistamisen ja selvitysten kohdentamisen kannalta se antanee riittävän kuvan arviointityön pohjaksi hankkeessa, jossa kyse on olemassa olevan toiminnan laajentamisesta, mikäli ympäristöluvitettu hankekokonaisuus huomioidaan arviointiselostusvaiheessa tästäkin näkökulmasta riittävästi.

Vaihtoehtojen käsittely

Arviointiohjelmassa tarkasteltiin nykytilaa vastaavan nollavaihtoehdon lisäksi kahta toteutusvaihtoehtoa, jotka eroavat toisistaan kasvatettavalta tuotantokapasiteetiltaan. Valimon kapasiteetin laajennustarpeen perusteltiin aiheutuvan profiilituotannon lisääntymisestä. Vaihtoehtojen vertailuperiaatteista kerrottiin, että arviointiselostuksessa vaikutukset tarkastellaan erikseen toteutusvaihtoehdoittain, jonka jälkeen vaihtoehtoja ja niiden ympäristövaikutuksia vertaillaan laadullisen vertailutaulukon avulla keskenään sekä vaihtoehtoon 0. Lisäksi arvioidaan hankkeen toteuttamiskelpoisuus vaihtoehtoittain.

Arviointiohjelmassa ei perusteltu vaihtoehtojen valintaa muutoin kuin valimon tuotantokapasiteetin kasvattamisen tarpeella profiilien tuotantomäärien kasvun vuoksi. Yhteysviranomaisen katsoo, että arviointiselostuksessa tulee esittää tarkemmat perustelut vaihtoehtojen muodostamiselle ja rajaukselle sekä huomioida myös ympäristölliset perustelut. Vaihtoehdon 2 osalta tarkemmat tiedot kapasiteetin laajenuksen edellyttämistä toimenpiteistä ja investoinneista aiotaan esittää arviointiselostuksessa, joten niihin ei ohjelmavaiheessa voitu ottaa kantaa. Tältä osin tulee varautua selostusvaiheessa mahdollisiin täydennystarpeisiin. 0-vaihtoehdon osalta tulee huomioida ympäristölupa lupamääräyksineen tarpeellisilta osin.

Vaikutusalueen raja

Arviointiohjelmassa esitettiin vaikutusalueen rajaus kartalla, johon oli piirretty Mäkelä Alu Oy:n alueen rajauksen ympärille yhden kilometrin etäisyyskäyrä. Vaikutusalueet aiotaan määritellä arviointityön aikana

erikseen kunkin vaikutuksen osalta ja esittää arvioinnin tulokset arviointiselostuksessa. Vaikutusten tarkastelualueet aiotaan rajata niin suuriksi, ettei merkittäviä ympäristövaikutuksia voida olettaa ilmenevän enää tarkasteltavan alueen ulkopuolella.

Yhteysviranomaisen katsoo, että ehdotettua vaikutusalueerajausta ei perusteltu mitenkään. Lisäksi eri vaikutustyyppit aiotaan huomioida vasta selostusvaiheessa. Vaikutusalueen rajausta esitetyksi ei voi pitää riittävänä ja sitä tulee täsmentää eri vaikutustyyppit huomioiden ja perustelut esittäen selostusvaiheessa. Puutteista johtuen tulee myös varautua siihen, että selostusvaiheessa voi nousta esille lisäselvitys- ja täsmennystarpeita. Yhteysviranomaisen muistuttaa, että vaikutusalueita ei tule rajata liian suppeaksi eri vaikutustyypeissä ja välittömien vaikutusten lisäksi myös välittömät vaikutukset ja eri toimintojen yhteisvaikutukset osana hankekokonaisuutta sekä eri hankkeiden yhteisvaikutukset tulee huomioida arviointiselostuksessa.

Vaikutukset ja niiden selvittäminen

Arviointiohjelman perusteella arviointiselostuksessa aiotaan tarkastella vaikutuksia maa- ja kallioperään, pohjavesiin, pintavesiin, kasvillisuuteen ja eläimiin, luonnonsuojeluun, luonnonvarojen hyödyntämiseen, yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön, valtakunnallisiin ja alueellisiin alueidenkäyttötavoitteisiin, kaa-voitustilanteeseen, elinkeinoelämään ja palveluihin, maisemaan ja kulttuuriympäristöön, liikenteeseen, meluun ja ääriin, ilmanlaatuun ja ilmastoon, elinoloihin ja viihtyvyyteen sekä terveyteen. Lisäksi arvioidaan yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa sekä riskejä ja poikkeustilanteita. Arviointiohjelman mukaan hankkeen kohdalla arvioinnin pääpaino kiinnitetään valimon toiminnasta aiheutuvien päästöjen (ilmapäästöt, melu) sekä materiaalien ja energian käytön vaikutusten arviointiin. Vaikutusten merkittävyyttä aiotaan arvioida vaikutuksen keston, alueellisen laajuuden ja vaikutuksen ympäristössä aiheuttaman muutoksen voimakkuuden suhteen. Merkittävyyteen vaikuttaa myös vaikutuskohteen herkkyys. Vaikutuksen kokonaismerkittävyys saadaan arviointiohjelman mukaan edellä mainittujen tekijöiden summasta. Merkittävyyden arviointi aiotaan tehdä vaikutuksittain. Mahdollisissa poikkeustilanteissa aiheutuvien päästöjen vaikutusten merkittävyyttä aiotaan arvioida päästökohteen herkkyuden perusteella päästön suuruuden vaihtelun vuoksi, jolloin vaikutuksen keston, laajuuden ja muutoksen voimakkuuteen liittyy merkittävää epävarmuutta.

Yhteysviranomaisen toteaa, että arviointiohjelmassa vaikutusten merkittävyyden arviointi oli kuvattu suppeasti eikä arviointiohjelmasta selvinnyt, kuinka vaikutuskohteen herkkyys aiotaan määrittää. Hankkeen elinkaari huomioitiin lyhyesti omissa erillisissä kappaleissaan. Tämän perusteella arviointiohjelmassa kuitenkin oli tunnistettu vaikutusten jakautuminen hankkeen elinkaaren ajalle. Lisäksi huomioitiin vaikutusten voivan olla niin välittömiä kuin välillisiäkin. Arviointiohjelmassa otettiin kantaa myös hankkeen tyyppisiin vaikutuksiin (ilmapäästöt, melu sekä materiaalien ja energian käyttö). Arvioinnin epävarmuustekijöiden osalta aiotaan esittää vaikutuskohtaisesti käytettyihin lähtötietoihin ja itse arviointiin liittyvät epävarmuudet sekä pohtia niiden vaikutusta arvioinnin tuloksiin. Yhteysviranomaisen korostaa, että arviointiselostuksessa tulee kiinnittää huomioita siihen, että merkittävyyden arviointien perusteet tulevat selkeästi esille ja lukija saa käsityksen siitä, millä perusteella/kriteereillä vaikutus on arvioitu merkittävyydeltään arvioidun suuruisiksi. Vaikutusten arvioinnissa tulee valimon laajennuksen lisäksi huomioida mahdolliset koko hankekokonaisuuden vaikutukset. Arviointiselostuksessa tulee myös tuoda esille, mikäli hankekokonaisuudesta voi aiheutua vaikutuksia (esim. pöly tms.), joita arviointiohjelmassa ei kerrottu sekä arvioida mahdolliset vaikutukset myös näiltä osin. Myös hankkeen elinkaareen sekä epävarmuuksien huomiointiin tulee kiinnittää huomiota niin suorien kuin välillistenkin vaikutusten osalta. Ympäristöriskien arvioinnin yhteydessä tulee esittää arvio mahdollisista ympäristöonnettomuuksista seurauksineen.

Alla vaikutuksia ja niiden arviointia käsitellään arviointiohjelman esittämässä järjestyksessä huomioiden saadut lausunnot.

Vaikutukset luonnonympäristöön

Maa- ja kallioperä

Arviointiohjelman mukaan valimon toiminnasta ei normaalitilanteessa kohdistu päästöjä tai arvioitavia vaikutuksia maa- tai kallioperään. Poikkeustilanteissa voi esimerkiksi kemikaali- tai jäähdytysvesivuotojen seurauksena maaperään kohdistua päästöjä, joiden vaikutukset arvioidaan riskien ja poikkeustilanteiden arvioinnin yhteydessä. Arviointiselostuksessa esitetään miten poikkeustilanteisiin varaudutaan ja miten mahdolliset vuodot maaperään ehkäistään. Vaihtoehdoissa 0 ja 1 toiminta sijoittuisi olemassa olevan tehdasrakennuksen sisään, joten hankkeen takia ei ole tarpeen toteuttaa maansiirtotöitä toisin kuin vaihtoehdossa 2, jossa voi tulla tarpeeseen rakentaa uusi tehdashalli alueelle. Arviointiselostuksessa aiotaan esittää alustava arvio maanrakennustöiden laajuudesta sekä tiedot maamassojen käsittelystä ja sijoittamisesta.

Pohjavedet

Arviointiohjelman mukaan valimon toiminnasta ei normaalitilanteessa aiheudu päästöjä tai arvioitavia vaikutuksia pohjaveteen. Vedenhankintaa vesiosuuskunnalta ja siten välillisesti pohjaveden käyttöä ei myöskään ole tarpeen olennaisesti lisätä missään hankevaihtoehdossa. Mahdollisten poikkeustilanteiden vaikutuksia pohja- ja orsivesiin arvioidaan osana riskien ja poikkeustilanteiden arviointia.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen Vesihuoltoryhmä kommentoi, että suunniteltu hankealue ei sijoitu pohjavesialueelle. YVA-ohjelmassa on riittävästi huomioitu lähimmät pohjavesialueet (Koiraspotti noin 800 m etäisyydellä tehdasalueesta). YVA-ohjelmasta ei käy ilmi tehtaan vedenkulutuksen kokonaismäärä, mikä Paalijärven-Teerinevan vesiosuuskunnalta tällä hetkellä otetaan. ELY-keskuksen tietojen mukaan Mäkelä Alu Oy:n vedenkulutus vuonna 2014 on ollut noin 100 m³/d. YVA-selostusvaiheessa tulee tarkemmin esittää prosessiveden kierto sekä vedenhankintamäärä Paalijärven-Teerinevan vesiosuuskunnalta. Paalijärven-Teerinevan vesiosuuskunnan vedenkulutus on ELY-keskuksen tietojen mukaan viime vuosina ollut noin 82 m³/d. Vesiosuuskunta myös ostaa vettä Alajärven kaupungin vesihuoltolaitokselta (n. 500 m³/d). YVA-ohjelmassa tulee esittää tarkemmin kuvaukset veden riittävydestä normaalioloissa ja häiriötilanteissa. Verkostojen kapasiteettitarkastelut olisi myös hyvä sisällyttää selvityksiin. Tuotantolaitoksella olisi hyvä olla oma varautumissuunnitelma häiriötilanteisiin. On huomioitavaa, että vesihuoltolain soveltamisalaan kuuluvat asutukseen vesihuollon kannalta rinnastuva elinkeino- ja vapaa-ajantoiminnan vesihuolto. Vedentarpeen tai jätevesien laadun tai määrän suhteen asutuksesta poikkeava elinkeinotoiminta on rajattu vesihuoltolain soveltamisalan ulkopuolelle. Mäkelä Alu Oy:n toiminta poikkeaa selvästi vesihuoltolain soveltamisalasta ja siitä johtuen vesihuoltolaitoksen ja tuotantolaitoksen on syytä laatia erityissopimus vesihuoltopalveluista. Häiriötilanteisiin varautuminen on keskeinen osa yhteistyötä ja sopimussuhdetta. Yhteysviranomaisen kehottaa huomioimaan Vesihuoltoryhmän kommentit arviointiselostusta työstettäessä sekä hankkeen jatkosuunnittelussa.

Pintavedet

Arviointiohjelman mukaan valimon toiminnasta ei normaalitilanteessa aiheudu päästöjä tai arvioitavia vaikutuksia pintaveteen. Sosiaalituloista tai prosessista ei johdeta jäte- tai jäähdytysvesiä jätevesiviemäriin ja puhdistamolle. Sosiaalitulojen jätevedet kerätään umpisäiliöön ja jäähdytysvesi kiertää suljetussa piirissä. Mahdollisissa poikkeustilanteissa esiintyvien vuotojen mahdollisuudet kulkeutua viemäriin ja/tai vesistöön kuvataan ja arvioidaan arviointiselostuksessa.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen Vesistöyksiköllä ei ollut kommentoitavaa. ELY-keskuksen Luontoympäristöyksikkö ja Ympäristönsuojeluyksikkö katsoivat, että mikäli YVA:ssa huomioidaan koko laitoksen toiminta, tulisi tarkastella myös tuotannon kasvun ja prosessin muutosten vaikutukset jätevesiin ja niiden käsittelyyn. Nykyisen voimassa olevan ympäristöluvan (LSSAVI/331/04.08/2010) mukaan toiminnassa syntyvät jätevedet johdetaan anodisointilaitoksella sijaitsevaan jätevedenpuhdistamoon, josta ne käsitellään jälkeen johdetaan Mäkinpuroon. Pintakäsittelyn jätevesi on vuonna 2014 TYVI-järjestelmän tietojen mukaan kuljetettu Alajärven puhdistamolle. Kromatoinnin rasvanpoiston jälkeisen huuhtelukyllyn jäteve-

det johdetaan maasuodattimen kautta laitosalueella sijaitsevaan ojaan. ELY-keskuksen suorittamalla tarkastuskäynnillä (19.8.2015) kävi ilmi, että kromatointi on jäämässä pois. Miten tämä vaikuttaa jäteveden käsittelyyn esim. jätevesimääriin ja johdetaanko jätevesiä jatkossa maasuodattimelle lainkaan? Tuotantolaitoksen vaikutuksia vesistöön tarkkailtaessa on jo aiemmin tehty varsin asianmukainen tarkastelu vesistövaikutuksista ELY-keskuksen lausunnossa aiemmasta Mäkelä Alu Oy:n ympäristölupahakemuksesta (14.1.2011). ELY-keskus korostaa, että jatkossakin on tarkkailussa kiinnitettävä erityistä huomiota vastaanottavan vesistön pienikokoisuuteen ja jätevesien ajoittain suhteellisen suureen osuuteen Mikinpurossa virtaavan veden määrästä. Arvioidakseen Mäkelä Alu Oy:n puhdistettujen jätevesien todelliset vaikutukset vesistöön on lisättävä ympäristövaikutusten arviointiselostukseen tarkempi Mikinpuron virtaamaselvitys. Erityisesti tuotantolaitoksesta lähtevän puhdistetun jäteveden nikkelpitoisuudet ovat verrattuna EY-prioriteettiainedirektiivin (2008/105) laatuunormiin korkeat. Alivirtaamatilanteissa, kun puro voi olla jopa kuivana, purossa virtaa 100 % puhdistettuja jätevesiä ja direktiivin mukainen laatuunormi 20 µg/l ylittyy moninkertaisesti. Edelleen, vaikutuksia arvioitaessa, on syytä huomioida mahdollisten äkillisten suurempien päästöjen hallinta laitoksessa ja vaikutukset vesistöissä erityisesti alivirtaamatilanteissa. Mahdollisuudet poikkeustilanteiden varajärjestelmiksi, tulisi selvittää ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa, jotta riskit ja vaikutukset vesistöön saisi vähennettyä. Yhteysviranomaisen kehottaa huomioimaan kommentit arviointiselostusta työstettäessä sekä katsoo lisäksi, että arvioinnissa on syytä huomioida vesienhoitosuunnitelmat ja tarvittaessa toimenpideohjelmat.

Kasvillisuus ja eläimet

Arviointiohjelman mukaan tehdasalueella ei ole kasvillisuutta eikä alueella juurikaan esiinny eläimiä. Hankkeesta ei myöskään aiheudu sellaisia kaasumaisia tai nestemäisiä päästöjä ympäristöön, joilla voisi olla vaikutuksia kasvillisuuteen tai eläimistöön. Toiminnasta aiheutuvan melun katsottiin voivan vaikuttaa tehdasalueen lähiympäristön eläimiin. Mahdollisia vaikutuksia kasvillisuuteen ja eläimistöön aiotaan arvioida olemassa olevien tietojen pohjalta asiantuntijatyönä ilman kohdistuvien päästöjen ja melun vaikutusarvioinnin yhteydessä. Melun osalta arvioidaan valimon toiminnassa muodostuvan melun voimakkuus ja luonne ja niiden pohjalta mahdolliset vaikutukset tehdasalueen ympäristön eläimiin.

Yhteysviranomaisen toteaa, että kasvillisuuteen ja eläimistöön kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa tulee huomioida valimon lisäksi koko hankekokonaisuus sekä myös mahdollisten ilmapäästöjen vaikutus kasvillisuuteen tarvittaessa.

Luonnonsuojelu

Arviointiohjelman mukaan tehdasalueen läheisyydessä ei ole luonnonsuojelualueita. Lähimmät luonnonsuojelualueet ja niiden suojeluperusteet aiotaan esittää arviointiselostuksessa. Vaikutukset luontoon kerrotaan arvioitavan olemassa olevien tietojen pohjalta, joskaan toiminnasta ei arvioidu aiheutuvan sellaisia päästöjä, jotka kohdistuisivat luonnonsuojelualueisiin ja niiden suojeltuihin luontotyyppeihin tai -lajeihin.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen Luontoympäristöyksikkö katsoi, että luonnonsuojelualueet sijaitsevat suhteellisen kaukana (8.5. km) sulattamosta. Luonnonsuojelulliset monimuotoisuusuhat voisi kuitenkin syvemmin tarkastella kuin vain luonnonsuojelualueina. Yhteysviranomaisen kehottaa huomioimaan Luontoympäristöyksikön kommentin arviointiselostusta työstettäessä.

Luonnonvarojen hyödyntäminen

Arviointiohjelman mukaan hankkeen toteutusvaihtoehdot turvaavat alumiinin kokonaisyödyntämiseen säilymisen nykyisellä tasollaan profiilituotannon kapasiteetin kasvaessa kierrätettäessä profiilituotannon romu takaisin tuotantoprosessiin vähentäen teollisuudessa muodostuvan metalliromun määrää sekä minimoiden kuljetukset. Veden ja energian käytön lisääntyminen valimon tuotantokapasiteetin kasvaessa vaikuttaa veden ja energian tuotannossa tarvittavien luonnonvarojen käyttöön. Vaikutukset aiotaan arvioida asiantuntijatyönä valimon raaka-aine- ja tuotevirtojen sekä veden ja energian käytön perusteella.

Yhteysviranomainen toteaa, että arvioinnissa tulee huomioida valimon lisäksi hankekokonaisuus sekä ympäristön nykytilan kuvauksessa mainitut seikat.

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja maisemaan

Yhdyskuntarakenne ja maankäyttö

Arviointiohjelman mukaan arvioinnissa selvitetään ja kuvataan tehdasalueen sekä sen ympäristön nykyinen ja suunniteltu maankäyttö. Asiantuntijatyönä arvioidaan sijaintipaikan soveltuvuus sekä vaikutukset alueen yhdyskuntarakenteen maankäytön kehittämiseen. Arvioinnissa tarkastellaan kaavoituksessa sekä alueen kehittämissuunnitelmissa esitettyjä tavoitteita ja verrataan hankkeen vaikutuksia niihin mm. työllisyyden ja yritystoiminnan kehittymisen osalta.

Yhteysviranomainen toteaa, että arviointiselostuksessa tulisi kuvata hankkeen laajemman vaikutusalueen yhdyskuntarakenne. Yhdyskuntarakennetta tulisi punnita suhteessa vahvistettuun maakuntakaavaan ja kuntien yleiskaavoihin ja Yhdyskuntarakenteen seurantajärjestelmään eli YKR-rekisteriin (rekisteri kuuluu ympäristöhallinnon tietojärjestelmiin). Vaikutusarvion tulee sisältää myös karttatarkastelu.

Valtakunnalliset ja alueelliset alueidenkäyttötavoitteet

Arviointiohjelman mukaan aiotaan arvioida hankkeen suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin sekä Etelä-Pohjanmaan alueellisiin tavoitteisiin tunnistuen sellaiset valtakunnalliset ja maakunnalliset tavoitteet, joihin hanke voi jollakin tapaa liittyä sekä arvioiden hankkeen tavoitteenmukaisuus. Arviointi tehdään asiantuntijatyönä muiden vaikutusarviointien pohjalta. Alueidenkäyttötavoitteiden lisäksi aiotaan tarkastella, mihin muihin suunnitelmiin ja ohjelmiin hankkeella voi olla yhtymäkohtia. Asiantuntijatyönä arvioidaan hankkeen suhde mm. seuraaviin maakunnallisiin suunnitelmiin ja ohjelmiin: Maakuntastrategia, Maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelma 2015 – 2016, Energia- ja ilmastostrategia, Ympäristöstrategia 2014 – 2020 ja Älykkään erikoistumisen strategia.

Etelä-Pohjanmaan liitto piti hyvänä, että arviointiselostuksessa tullaan arvioimaan hankkeen suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin, sekä maakunnallisiin suunnitelmiin ja ohjelmiin.

Kaavoitustilanne

Arviointiohjelman mukaan arviointiselostuksessa kuvataan valimon sijaintipaikan ja sen ympäristön nykyinen kaavoitustilanne eri maankäytön suunnittelutasoilla. Vaihtoehdoissa 0 ja 1 toiminta sijoittuu olemassa olevaan ja alueella voimassa olevan kaavoituksen mukaisesti toteutettuun tehdasrakennukseen, joten arviointiohjelman mukaan vaikutuksia kaavoitukseen ei olisi tarpeen arvioida vaihtoehdoissa 0 ja 1. Vaihtoehdon 2 soveltuvuus sijaintipaikalle aiotaan arvioida kaavoituksen näkökulmasta. Arviointi tullaan tekemään asiantuntijatyönä olemassa olevien kaavojen, niiden tausta-aineistojen sekä mahdollisten viireillä olevien kaavoitushankkeiden tietojen perusteella.

Etelä-Pohjanmaan liitto katsoi, että YVA-ohjelmassa oli kuvattu hankealueen maakuntakaavatilanne. Liitto täydensi kuvausta siltä osin, että hankealue sijoittuu lisäksi maakuntakaavassa osoitetulle teollisuuden kehittämisen kohdealueelle. Merkinnän suunnittelumääräyksen mukaisesti aluevarauksia tehtäessä ja asema- ja yleiskaavoja laadittaessa on toimittava kestävän kehityksen periaatteen mukaisesti olemassa olevia alueita laajentaen. Toimintojen sijoittelussa on huomioitava alue- ja yhdyskuntarakenteen kannalta tärkeiden pääteiden liikenneturvallisuus ja toiminnalliset vaatimukset. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen Alueidenkäytön ryhmä kommentoi, että kaavoituksen osalta voimassa oleva tilanne oli kuvattu hyvin ja hanke on kaavan mukainen. Selostuksen sivulla 32 kohdassa 8.2. mainitaan "hankkeen laajennukseen mahdollisesti liittyvä uusi tehdasrakennus voi tarvita toimenpideluvan tai rakennusluvan". Tulisi olla "uusi tehdasrakennus tarvitsee rakennusluvan". Voimassa olevan asemakaavan mukainen rakennusoikeuden riittävyys mahdolliselle tehdaslaajennukselle olisi myös hyvä varmistaa. Yhteysviranomainen kehottaa

huomioimaan Etelä-Pohjanmaan liiton lausunnon ja ELY-keskuksen Alueidenkäytön ryhmän kommentit arviointiselostusta työstettäessä sekä hankkeen jatkosuunnittelussa.

Elinkeinoelämä ja palvelut

Arviointiohjelman mukaan arviointiselostuksessa kuvataan Alajärven nykyinen elinkeinorakenne ja palvelut. Elinkeinoelämään kohdistuvia suoria vaikutuksia voivat olla esimerkiksi työntekijöiden tarpeen lisääntyminen ja välillisiä jatkojalostus- ja kuljetustarpeen lisääntyminen. Suorat ja välilliset vaikutukset alueen työllisyyteen ja elinkeinoelämään hankkeen toteutusvaihtoehdoissa sekä 0-vaihtoehdossa aiotaan arvioida asiantuntijatyönä. Merkittävyttä arvioidaan suhteuttamalla hankkeen tuoma muutos nykytilanteeseen.

Maisema ja kulttuuriympäristö

Arviointiohjelman mukaan vaihtoehdot 0 ja 1 sijoittuvat olemassa olevan tehdasrakennuksen sisätiloihin, joten vaikutuksia maisemaan tai kulttuuriympäristöön ei siten aiheutuisi. Vaihtoehdossa 2 voi tulla tarpeen rakentaa uusi tehdashalli, joka sijoittuu nykyisen toiminnan kanssa samalle tehdasalueelle. Tehdasalueen näkyvyys lähi- ja kaukomaisemassa on arviointiohjelman mukaan rajoittunut ja maisemalliset tekijät on ratkaistu alueen kaavoituksen yhteydessä. Mahdollinen uusi tehdasrakennus kerrotaan toteutettavan kaavan vaatimusten mukaisesti, jolloin erillistä maisemavaikutusten arviointia ei katsottu tarpeelliseksi myöskään vaihtoehdon 2 osalta.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen Alueidenkäytön ryhmä kommentoi, että arviointiohjelmassa on huomioitu tehdasalueen läheisyydessä olevat maiseman, luonnon ja kulttuuriperinnön kannalta tärkeät kohteet, jotka on esitetty maakuntakaavassa sekä eri selvityksissä ja tausta-aineistoissa. Arviointiohjelman mukaan tuleva toiminta rajoittuu VE2 vaihtoehdossakin olemassa olevan asemakaavoitetun teollisuusrakennusten korttelialueen sisäpuolelle. Mäkelä Alun tehtaan läheisyydessä sijaitsee kuitenkin Hiekkaharjun mahdollinen kivikautinen asuinpaikka, joka löydettiin 1980-luvun alussa (5010038). Arviointiohjelmassa ei ole tarkemmin kerrottu voimassa olevaa asemakaavaa varten tehdyistä selvityksistä, lausunnoista tai inventoinneista ko. teollisuusalueella, minkä johdosta laajennusvaihtoehdon osalta saattaa olla tarpeellista arvioida rakentamisen vaikutuksia myös mahdolliseen arkeologiseen kulttuuriperintöön, mikäli tätä ei ole tehty voimassa olevaa asemakaavaa laadittaessa. Muilta osin hanke vastaa alueelle suunniteltua maakunta- ja asemakaavan mukaista käyttöä eikä hanke yksittäisenä rajattuna kohteena vaikuta oleellisesti maisemarakenteeseen tai suurmaisemaan. Yhteysviranomainen kehottaa huomioimaan ELY-keskuksen Alueidenkäytön ryhmän kommentit arviointiselostusta työstettäessä sekä hankkeen jatkosuunnittelussa.

Vaikutukset ihmisiin

Liikenne

Arviointiohjelman mukaan valimon tuotantokapasiteetin laajentaminen vaikuttaa voimakkaimmin tehtaan sisäiseen liikenteeseen. Ulkopuolelta ostettavien alumiiniharkkojen mahdollisesti lisääntyvä käyttö sekä alihankkijayrityksiltä palautuvan alumiinromun määrän lisääntyminen vaikuttavat myös tehtaan ulkopuolisiin liikennemääriin. Hanke mahdollistaa profiilituotannon kasvattamisen, millä on suoria vaikutuksia kuljetusmääriin. Lisääntyvän liikenteen vaikutuksia aiotaan arvioida asiantuntijatyönä suhteessa teiden nykyiseen liikenteeseen. Merkittävyys arvioidaan suhteuttamalla liikennemäärän muutos nykyiseen liikennemäärään. Arvioinnissa aiotaan huomioida tiejärjestelyjen sekä liikennemäärämuutoksen perusteella vaikutukset alueen kevyeen liikenteeseen, liikenneturvallisuuteen sekä liikenteen sujuvuuteen.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Liikenne ja infrastruktuuri –vastuualue lausui, että ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa tuodaan esille, että arvioinnissa huomioidaan alueen tiejärjestelyiden sekä liikennemäärämuutoksen perusteella vaikutukset alueen kevyeen liikenteeseen, liikenneturvallisuuteen sekä liikenteen sujuvuuteen.

Melu ja tärinä

Arviointiohjelman mukaan melun muodostuminen ja ajoittuminen hankevaihtoehtoissa kuvataan arviointiselostuksessa laitteistojen tietojen sekä toiminta-ajojen perusteella. Melun vaikutukset tehdasalueen ympäristössä arvioidaan meluasiantuntijan toimesta. Meluarvio tehdään vuonna 2007 tehtyjen mittaustulosten ja niistä tehtyjen johtopäätösten sekä uunin valmistajan antamien melulähtöarvojen perusteella. Arvioinnissa kuvataan melulähteet ja lähtömelutasot sekä arvioidaan melun leviäminen, vaikutusalue ja vaikutus lähimmissä häiriintyvissä kohteissa, kuvataan muutos melun nykytilanteeseen sekä arvioidaan melun yhteisvaikutusta muun alueen melua aiheuttavan toiminnan kanssa. Mahdolliset meluhaittojen vähentämistoimenpiteet sekä niiden vaikuttavuus aiotaan arvioida. Meluvaikutusten merkittävyys arvioidaan muutoksen voimakkuuden sekä melun ajoittumisen perusteella. Arviointiselostuksessa esitetään ehdotus meluntarkkailuohjelmaksi. Valimon toiminnassa ei arvioitu muodostuvan tärinää.

Yhteysviranomaiselle jäi epäselväksi, sisältyykö meluvaikutusten arviointiin mallinnusta. Voi olla, että hankekokonaisuus huomioiden pelkkä sanallinen kuvaus ei ole riittävää, vaan melua tulisi arvioida myös mallintamalla. Melun osalta vaikutusalue tulee esittää myös kartalla sekä lukuarvoina lähimpien häiriintyvien kohteiden kohdalla tai kohteilla, jotka sijoittuvat lähelle raja-arvoa. Melun osalta on tärkeää huomioida myös mahdollinen matalataajuinen melu sekä kuvata vaihtoehdon 2 rakentamisen aikaisen meluhaitan kesto. Arvioinnissa tulee myös huomioida sosiaali- ja terveysministeriön asetus asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista 545/2015, jossa mm. säädetään 12 §:ssä melun toimenpiderajoihin liittyen sisämelusta. Hankekokonaisuuden huomiointin puuttuminen arviointiohjelmavaiheessa voi johtaa lisäselvitystarpeisiin arviointiselostusvaiheessa.

Ilmanlaatu ja ilmasto

Arviointiohjelman mukaan arviointiselostuksessa kuvataan alueen ilmanlaadun nykytila sekä valimon prosessista eri hankevaihtoehtoissa aiheutuvat päästöt ilmaan. Lähtötietoina käytetään uunin valmistajan mittaustuloksia sekä Mäkelä Alun ympäristönsuojelun vuosiyhteenvedossa ilmoittamia päästötietoja. Nestekaasun käytön päästöt arvioidaan nestekaasun kulutuksen ja päästökertoimien avulla. Päästöjen perusteella arvioidaan ilmanlaatuun ja ilmastoon aiheutuvat vaikutukset päästö- ja ilmanlaatuasiantuntijan toimesta. Vaikutusten merkittävyyttä arvioidaan suhteuttamalla valimon päästöt esimerkiksi polttolaitoksille säädettyihin päästöraja-arvioihin. Mahdolliset ilmapäästöjen vähentämistoimenpiteet sekä niiden vaikuttavuus aiotaan arvioida. Vaikutuksen merkittävyyttä aiotaan arvioida tarkastelemalla tehtaan sijoitusta ympäröivään maankäyttöön nähden arvioiden sijaintipaikan ympäristön herkkyyttä ilmanlaadun muutokselle.

Yhteysviranomaisella huomauttaa, että myös ilmapäästöjen osalta olisi keskeistä huomioida valimon lisäksi koko hankekokonaisuus. Liikenteen ilmastopäästöjen osalta ajoneuvojen tarvitseman polttoaineen ja niistä syntyvien päästöjen huomioiminen lisäisi arvioinnin kattavuutta, mikäli liikenteen määrät ovat sellaisia, että päästöillä voi olla merkitystä. Ympäröivän maankäytön lisäksi vaikutuksen merkittävyyttä arvioidessa on syytä huomioida myös luonto (etenkin kasvillisuus) sekä häiriintyvät kohteet kuten asutus ja koulu.

Elinolot ja viihtyvyys

Arviointiohjelman mukaan vaikutukset elinoloihin ja viihtyvyyteen voivat kohdistua suoraan ihmisten elinoloihin tai viihtyvyyteen tai aiheutua muiden vaikutusten kautta. Arviointiohjelmassa katsottiin, että olennaisimpia elinoloihin ja viihtyvyyteen kohdistuvia vaikutuksia hankkeessa ovat alustavan arvion mukaan vaikutukset asumisviihtyvyyteen, jotka voivat syntyä mm. melusta, ilmapäästöistä ja liikenteestä. Elinoloihin ja viihtyvyyteen kohdistuvien vaikutusten arvioinnin kerrottiin olevan muiden vaikutusarvioiden ristiintarkasteluun perustuvaa asioiden suhteuttamista ja vertailua asiantuntijatyönä. Tietolähteinä vaikutusten arvioinnissa aiotaan käyttää YVA-ohjelmasta jätettyjä mielipiteitä ja lausuntoja, arvioinnin aikana saatua muuta palautetta, muiden vaikutusarviointien tuloksia sekä karttatarkasteluja.

Yhteysviranomaisen toteaa, että vaikutusten arvioinnissa on syytä kiinnittää huomiota myös siihen, millainen alueen luonne on eli onko alue esim. harvaan asuttua, jolloin mm. melun häiritsevyys voisi olla merkityksellisempää kuin tiiviin rakentamisen alueilla. Myös mahdollinen virkistyskäyttö voi olla tarpeen huomioida, mikäli esim. koulun tiloja tai aluetta käytetään kyseiseen tarkoitukseen.

Terveys

Arviointiohjelman mukaan valimon toiminnassa mahdolliset suoraan ihmisten terveyteen kohdistuvat vaikutukset ovat lähinnä työsuojelullisesti arvioitavia asioita. Mahdollisia välillisesti ihmisten terveyteen kohdistuvia vaikutuksia aiotaan arvioida melun ja ilmanlaadun vaikutusarvioiden pohjalta vertaamalla arvioinnin tuloksia terveyden suojelemiseksi annettuihin melun ja ilmanlaadun ohje- ja raja-arvoihin huomioiden myös, että esimerkiksi viihtyvyyshaittaa tai huolta terveyshaitoista voi syntyä jo ilman varsinaista altistumista terveydelle haitalliselle aineelle tai olosuhteelle.

Yhteysviranomaisen huomauttaa, että terveysvaikutusten osalta olisi keskeistä huomioida valimon lisäksi koko hankekokonaisuus, jossa tuotantokapasiteetti tulee kasvamaan. Arvioinnissa on syytä huomioida, että ohje- tai raja-arvoa alempikin arvo voi olla häiritsevä, jos tilanne muuttuu ratkaisevasti nykytilanteesta.

Vaikutukset toiminnan jälkeen

Arviointiohjelmassa kerrotaan, että arvioitavat vaikutukset aiheutuvat rakentamisen ja toiminnan aikana sekä toiminnan mahdollisesti loppuessa. Toiminnan lopettamisvaiheessa vaikutuksia voi syntyä mm. laitteiden tyhjennyksistä sekä varastoitavien materiaalien pois toimittamisesta. Toiminnan lopettamisen arvioidut vaikutukset aiotaan esittää arviointiselostuksessa.

Yhteysviranomaisen katsoo, että toiminnan lopettamisvaiheen osalta tulisi myös arvioida mahdollinen rakennuskannan tilanne eli jäävätkö rakennukset jäljelle vai puretaanko ne tms. ja näistä toimista mahdollisesti seuraavat ympäristövaikutukset lieventämismahdollisuuksineen. Ohjelmassa ei ole otettu kantaa minne tyhjennettävät tai pois toimitettavat materiaalit toimitetaan, minkä verran jätettä toiminnan lopettamisesta syntyy, miten mahdolliset purkutoimet tehdään, mahdollisesti siirretään ja minkä verran toimista aiheutuu liikennöintiä. Yhteysviranomaisen kehottaa huomioimaan nämäkin tekijät arviointiselostuksessa. Toiminnan päättymisen jälkeen alueelle jäävien sekä muiden mahdollisten hankkeen rakenteiden osalta arviointiselostuksessa tulee selvittää, kenelle jää vastuu jäljelle jäävistä rakenteista sekä mahdollisesta maisemoinnista.

Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

Arviointiohjelmassa kerrottiin, että valimon tuotantokapasiteetin laajennus liittyy kiinteästi profiilituotannon lisääntymiseen, jonka vaikutukset arvioidaan yhteisvaikutuksina valimon hankevaihtoehtojen kanssa. Yhteisvaikutuksia katsottiin voivan aiheutua lähinnä liikenteen, ilmanlaatuvaikutusten ja melun osalta. Myös elinkeinoelämään kohdistuisi yhteisvaikutuksia hankkeiden lisätessä työvoimatarvetta. Luonnonvarojen hyödyntämiseen yhteisvaikutuksia voisi aiheutua mm. raaka-aineiden sekä veden ja energian käytön lisääntymisen kautta.

Yhteysviranomaisen katsoo, että yhteisvaikutusten arviointi on hankkeessa erityisen keskeistä hankekokonaisuuden nykyisen ympäristöluvan mukaisen toiminnan sekä suunniteltujen tuotantokapasiteettien kasvun aiheuttamien mahdollisten vaikutusten vuoksi. Yhteisvaikutusten arvioinnissa tulee huomioida myös muut samalle teollisuusalueelle sijoittuvat toiminnot. Arviointiohjelmassa kerrottiin ainakin viereisellä tehdaskiinteistöllä olevan Ruukki Construction Oy:n Alajärven toimipisteen ja lähialueilla sijaitsevan LA Alucenter –verkostoon kuuluvia jatkojalostusyrityksiä. Näiden yhteisvaikutusten huomiointi ainakin olemassa olevan tiedon pohjalta hankekokonaisuuden tuotantokapasiteetin kasvun ohella on tarpeen. Yhteysviranomaisen toteaa, että teollisuushankkeiden lisäksi yhteisvaikutusten arvioinnissa tulee huomioida

muut mahdolliset hankkeet. Arviointi tulee pyrkiä tekemään käytettävissä olevien tietojen puitteissa mahdollisimman kattavasti ja systemaattisesti.

Arvio ympäristöriskeistä

Arviointiohjelman mukaan ympäristöriskit ja poikkeustilanteet tunnistetaan ja arvioidaan valimon prosessitietojen sekä aineiden ja materiaalien ominaisuuksien perusteella. Ympäristöriskejä kerrottiin voivan aiheutua mm. kemikaali- tai jäähdytysvesivuodoista sekä tulipaloissa vapautuvista savukaasuista. Tunnistettujen riskien toteutumisen mahdolliset ympäristövaikutukset aiotaan arvioida asiantuntijatyönä käyttäen hyödyksi muiden vaikutusarviointien tuloksia. Riski- ja poikkeustilanteissa vaikutuksia voisi aiheutua esimerkiksi ilmanlaatuun, maaperään, pohjaveteen ja/tai pintaveteen. Arviointiselostuksessa luvataan kuvata riskeihin varautuminen.

ELY-keskuksen Luontoympäristöyksikkö ja Ympäristönsuojeluyksikkö katsoivat, että on syytä huomioida mahdollisten äkillisten suurempien päästöjen hallinta laitoksessa ja vaikutukset vesistöissä erityisesti alivirtaamatilanteissa. Mahdollisuudet poikkeustilanteiden varajärjestelmiksi tulisi selvittää arviointiselostuksessa, jotta riskit ja vaikutukset vesistöön saisi vähennettyä. Yhteysviranomaisen kehottaa huomioimaan edellä mainitun arviointiselostuksessa ja muistuttaa, että arviointiselostuksessa tulee myös esittää arvio mahdollisista ympäristöonnettomuuksista ja niiden seurauksista hankekokonaisuus huomioiden.

Haitallisten vaikutusten ehkäisy ja lieventäminen

Arviointiohjelman mukaan vaikutusten rajoittamiskeinoja voivat olla esimerkiksi erilaiset päästöjen vähentämistekniikat ja toisaalta etenkin uusissa toiminnoissa vaikutuksia voidaan rajoittaa sijaintipaikan valinnalla. Arviointiselostuksessa aiotaan esittää menettelyn aikana tunnistetut keinot rajoittaa tai ehkäistä toiminnasta aiheutuvia haitallisia vaikutuksia.

Arvioinnin todennäköiset epävarmuustekijät

Arviointiohjelmassa todetaan, että toiminta vaihtoehdoissa 0 ja 1 tulee vastaamaan valimon nykyistä toimintaa, jonka päästöt ja ympäristövaikutukset tunnetaan. Mahdollinen uusi valimorakennus vaihtoehdossa 2 tulee perusprosesseiltaan ja rakenteiltaan vastaamaan nykyistä valimoa, joten arviointiin ei siinä mielessä liity merkittäviä epävarmuuksia suunnittelun varhaisesta vaiheesta huolimatta. Arviointiselostuksessa aiotaan esittää vaikutuskohtaisesti käytettyihin lähtötietoihin ja itse arviointiin liittyvät epävarmuudet sekä pohtia niiden vaikutusta arvioinnin tuloksiin.

Yhteysviranomaisen toteaa, että epävarmuustekijöihin ja oletuksiin sekä niiden vaikutukseen arvioinnin lopputulokseen ja näiden selkeään esille tuontiin on syytä kiinnittää arviointiselostuksessa huomiota lopputuloksen luotettavuuden arvioinnin mahdollistamiseksi.

Vaikutusten seuranta

Arviointiohjelmassa kerrotaan, että arviointiselostuksessa esitetään ehdotus toiminnan päästöjen ja vaikutusten tarkkailusta ja tarkkailun järjestäminen täsmentyy hankkeen lupavaiheessa. Tarkkailusta tehdään esitys valimon kapasiteetin laajentamisen ympäristölupahakemukseen ja lupaviranomaisen hyväksyy esitetyn tarkkailun lupapäätöksessään ja tarvittaessa täydentää esitettyä tarkkailuohjelmaa. Käyttötarkkailun avulla huolehditaan prosessin normaalista toiminnasta ja ehkäistään häiriötilanteita. Päästötarkkailussa tarkkaillaan toiminnasta aiheutuvien ympäristöpäästöjen määrää ja laatua. Vaikutustarkkailu käsittää toiminnasta ympäristöön aiheutuvien ympäristövaikutusten tarkkailun.

ELY-keskuksen luontoympäristöyksikkö korosti, että jatkossakin on tarkkailussa kiinnitettävä erityistä huomiota vastaanottavan vesistön pienikokoisuuteen ja jätevesien ajoittain suhteellisen suureen osuuteen Mikinpurossa virtaavan veden määrästä. Yhteysviranomaisen kehottaa huomioimaan kommentin.

Osallistuminen

Hankkeesta on järjestetty yksi yleisötilaisuus. Arviointiselostusvaiheessa pidetään toinen yleisötilaisuus. Arviointiohjelmasta voivat kaikki halukkaat esittää kannanottonsa yhteysviranomaiselle. Yhteysviranomaisen katsoo, että osallistumismahdollisuuksia voidaan YVA-menettelyn osalta pitää riittävinä.

Raportointi

Arviointiohjelma oli suomenkielinen. Painettuun arviointiohjelmaan oli mahdollista tutustua kuulutuspaikoilla ja sähköiseen materiaaliin ELY-keskuksen hankkeen verkkosivuilla. Arviointiohjelman alussa oli tiivistelmä. Arviointiohjelma oli lyhydessään suppea, mutta sisälsi havainnollisia taulukoita ja kuvitusta. Ohjelma oli helppolukuinen eikä siinä ollut päällekkäisyyttä.

Yhteenvedo ja ohjeet jatkotyöhön

Yhteysviranomaisen toteaa, että arviointiohjelman perusteella valimon tuotantokapasiteetin kasvattaminen johtaa samalle tehdasalueelle sijoittuvan toisiinsa kytköksissä olevien toimintojen ja yhden ympäristöluvan kattavan hankekokonaisuuden toiminnan laajenemiseen muutoinkin kuin valimon osalta. Myös 30.9.2015 päivätyn tarkastuskertomuksen mukaan ympäristölupaan tullaan hakemaan muutoksia siten, että tuotanto kasvaisi valimon lisäksi profiilien tuotannossa, maalauksessa ja anodisoinnissa. Kokonaisuuden tuotantokapasiteetin kasvattamisen vuoksi tulee kyseinen hankekokonaisuus huomioida YVA-selostuksessa arvioiden valimon lisäksi muusta mahdollisesta tuotannonkasvusta johtuvat ympäristövaikutukset. Lisäksi jo olemassa olevan toiminnan ympäristölupa olisi ollut syytä huomioida arviointiohjelmassa ja tulee huomioida arviointiselostuksessa. Arviointiohjelman ei voi katsoa täysin täyttävän niitä vaatimuksia, jotka valtioneuvoston asetuksessa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä esitetään. Puutteet ovat kuitenkin sellaisia, että asiat voidaan esittää arviointiselostusvaiheessa, joskin selostusvaiheessa tulee varautua mahdollisiin lisäselvitys- ja täydennystarpeisiin, mihin vaikuttaa myös se, että arviointiohjelmassa asioita siirrettiin selostusvaiheeseen.

Edellä ja tässä yhteenvedossa esitetään joitakin jatkossa huomioitavia seikkoja. Yhteysviranomaisen edellyttää, että sen edellä tässä lausunnossa esittämät huomiot, korjaukset ja täsmennyspyynnöt huomioidaan sekä edellä lausunnossa tai arviointiohjelmasta saaduissa lausunnoissa ja kommentteissa esitetyt mahdolliset asiatietojen korjausehdotukset tarkistetaan sekä korjataan tarvittaessa. Tiivistettynä yhteenvedona yhteysviranomaisen nostaa esille vielä seuraavat seikat, joiden huomiointi jatkotyössä ja arviointiselostuksessa on erityisen keskeistä:

- Hankekuvaukseen, hankekokonaisuuteen nykytilakuvauksineen ja vaikutuksineen eri vaihtoehdoissa sekä hankkeen elinkaareen tulee kiinnittää huomiota sekä esittää suunnittelu- ja toteutusaikatauluarvio. Myös selvitys hankkeen kannalta olennaisiin luonnonvarojen käyttöä ja ympäristönsuojelua koskeviin suunnitelmiin ja ohjelmiin tulee huomioida.
- Tulee esittää tarkemmat perustelut vaihtoehtojen muodostamiselle ja rajaukselle sekä huomioida myös ympäristölliset perustelut.
- Vaikutusaluerajaus tulee perustella ja täsmentää vaikutustyypeittäin. Vaikutusalueita ei tule rajata liian suppeiksi eri vaikutustyypeissä. Vaikutusaluerajauksessa tulee huomioida myös hankekokonaisuus sekä mahdolliset yhteisvaikutukset. Vaikutusten merkittävyyden arviointiin ja selkeään esittämiseen on syytä kiinnittää erityishuomiota.

- Tulee tarkastella tuotannon kasvun ja prosessin muutosten vaikutukset jätevesiin ja niiden käsittelyyn sekä puhdistettujen jätevesien todellisten vesistövaikutusten arvioimiseksi tehtävä tarkempi Mikinpuron virtaamaselvitys. Vaikutuksia arvioitaessa on syytä huomioida mahdollisten äkillisten suurempien päästöjen hallinta laitoksessa ja vaikutukset vesistössä erityisesti alivirtaamatilanteissa. Mahdollisuudet poikkeustilanteiden varajärjestelmiksi tulee selvittää riskien ja vaikutusten lieventämiseksi.
- Tulee tarkemmin esittää prosessiveden kierto sekä vedenhankintamäärä Paalijärven-Teerinevan vesiosuuskunnalta. Samoin tulee esittää tarkemmin kuvaukset veden riittävydestä normaalioloissa ja häiriötilanteissa. Verkostojen kapasiteettitarkastelut olisi myös hyvä sisällyttää selvityksiin. Tuotantolaitoksella olisi hyvä olla oma varautumissuunnitelma häiriötilanteisiin. Mäkelä Alu Oy:n toiminta poikkeaa selvästi vesihuoltolain soveltamisalasta ja siitä johtuen vesihuoltolaitoksen ja tuotantolaitoksen on syytä laatia erityissopimus vesihuoltopalveluista.
- Ympäristöriskien arvioinnin yhteydessä tulee esittää arvio mahdollisista ympäristöonnettomuuksista seurauksineen.
- Mahdollinen uusi tehdasrakennus tarvitsee rakennusluvan. Voimassa olevan asemakaavan mukainen rakennusoikeuden riittävyys mahdolliselle tehdaslaajennukselle olisi hyvä varmistaa. Laajennusvaihtoehdon osalta saattaa olla tarpeellista arvioida rakentamisen vaikutuksia myös mahdolliseen arkeologiseen kulttuuriperintöön, mikäli tätä ei ole tehty voimassa olevaa asemakaavaa laadittaessa.
- Yhteisvaikutusten arvioinnissa tulee huomioida hankekokonaisuuden ohella myös muut samalle teollisuusalueelle sijoittuvat teollisuustoiminnot sekä muut mahdolliset hankkeet. Arviointi tulee pyrkiä tekemään käytettävissä olevien tietojen puitteissa mahdollisimman kattavasti ja systemaattisesti.

5. Lausunnon nähtävillä olo ja siitä tiedottaminen

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus lähettää lausuntonsa tiedoksi lausunnonantajille sekä mahdollisille hanketta käsitteleville viranomaisille. Lisäksi lausunto pidetään yleisön nähtävillä kuukauden ajan virallisella ilmoitustaululla Alajärven kaupungissa (Alvar Aallontie 1, 62900 Alajärvi). Lausunto toimitetaan yleisön nähtäville myös Alajärven kaupunginkirjastoon (Kirkkotie 7, 62900 Alajärvi) sekä julkaistaan Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen internet-sivuilla ymparisto.fi/makelaaluYVA.

Yhteysviranomainen on toimittanut hankkeesta vastaavalle ja konsultille kopiot annettujen lausuntojen alkuperäiskappaleista. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen arkistossa.

Ympäristönsuojelupäällikkö Päivi Kentala

Ylitarkastaja Päivi Saari

Suoritemaksu 4 000 €

Maksun määräytyminen ja maksua koskeva muutoksenhaku: Maksu määräytyy valtioneuvoston asetuksen ELY-keskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2015 annetun valtioneuvoston asetuksen liitteen muuttamisesta mukaisesti. Maksu-
taulukon mukaan YVA-laissa tarkoitettu lausunto arviointiohjelmasta suppeassa hankkeessa (5-10 henkilötyöpäivää) on 4 000 euroa. Lausuntoon on käytetty Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksessa noin 9 työpäivää. Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määräytymisessä on tapahtunut

virhe, voi vaatia siihen oikaisua Etelä- Pohjanmaan ELY-keskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräytymisestä. Osoite: Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, Ympäristö ja luonnonvarat vastuualue, PL 262, 65101 VAASA, sähköposti kirjaamo.etela-pohjanmaa@ely-keskus.fi.

JAKELU/SÄNDLISTA

Mäkelä Alu Oy

Ramboll Finland Oy

Alajärven kaupunki / kopio virallisella ilmoitustaululla nähtäville laittaa varten

Alajärven kaupunginkirjasto / kopio nähtäville laittaa varten

TIEDOKSI/FÖR KÄNNEDOM

Alajärven kaupunki

Hanketta käsittelevät viranomaiset

Lausunnonantajat

Suomen ympäristökeskus, liitteenä 2 kpl arviointiohjelmia